

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»**

**Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції,
присвяченої 55-річчю Тернопільського державного медичного університету
імені І. Я. Горбачевського МОЗ України**

**«ВІПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ
СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВМ(Ф)НЗ
ІІІ-ІV РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ»**

26-27 КВІТНЯ 2012 РОКУ

М. ТЕРНОПІЛЬ

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2012

Зітрадно, що паралельно з вивченням фармакології згідно навчального плану читається курс «Побічна дія ліків» (14 год лекцій, 16 год практичних занять і 30 год для самостійної роботи студентів). Усвідомлюючи необхідність в отриманні глибоких знань із лікознавства, студенти активно ставляться до його вивчення. На перших лекціях циклу розглядаються загальні питання фармакологічного нагляду, його нормативна база, визначення понять та типів ПР, клініко-фармакологічна класифікація ПР ЛЗ, форми збору, методи отримання та аналізу інформації про ПР ЛЗ, принципи щодо запобігання ускладнень фармакотерапії [1]. Особливу увагу надаємо факторам, що збільшують ризик виникнення ПР. Особливо читаємо лекції «Лікарська алергія», «Тератогенна дія ліків», систематизуємо побічну дію ліків на органи і системи. На практичних заняттях студенти розв'язують ситуаційні задачі, заповнюють карти спонтанних повідомлень (форма 137/о), визначають причинно-наслідкові зв'язки при виникненні ПР, методи профілактики та лікування. На конкретних заняттях аналізують ПР ЛЗ в Чернівецькій області. Самостійну роботу студенти виконують у вигляді рефератів, мультимедійних презентацій тощо з найбільш актуальних тем. На жаль, у навчальному процесі підготовки студентів спеціальності «Клінічна фармація» в переліку курсів за вибором студента відсутня дисципліна «Побічна дія ліків», знання якої потрібні їм у професійній діяльності.

На кафедрі також викладається дисципліна «Основи біоетики та біобезпеки», одним із напрямків якої є питання біоетики та біобезпеки при розробці, доклінічному і клінічному вивченні ЛЗ, ставленні лікарів і провізорів до «агресивної» реклами нових ЛЗ, взаємостосунків лікарів, провізорів і пацієнтів при застосуванні ліків. На окремих заняттях розглядаються можливі токсикологічні впливи на організм ліків з високою біологічною активністю, препаратів з використанням біополімерів. Актуальними є питання нанофармакології й нанобезпеки, генної інженерії й генної терапії, проблема безпеки застосування ліків і «безпеки пацієнтів» при їх лікуванні.

Висновок. На кафедрі фармакології БДМУ здійснюється міжпредметна інтеграція біобезпеки в процесі викладання лікознавства: «фармакодинаміка – побічна дія – безпека застосування ЛЗ – безпека пацієнта», що покращує якість знань студентів при підготовці висококваліфікованих спеціалістів, сприяє поглибленому опануванню майбутніми фахівцями спеціальності лікознавства із дотриманням основного принципу медицини «Не нашкодь!».

Література.

1. Дроговоз С.М., Гудзенко А.П., Бутко Я.А., Дроговоз В.В. Побочное действие лекарств (логика безопасности лекарств): Учебник-справочник. – Х.: «СИМ», 2010. – 480 с.
2. Дроговоз С.М., Щокіна К.Г. Фармакологія на долонях: Довідник. – Х., 2009. – 112 с.
3. Скаун М.П., Посохова К.А. Фармакологія: Підручник. – Тернопіль, Укрмедкнига, 2003. – 740 с.
4. Фармакологія. Підручник для студентів медичних факультетів / Чекман І.С., Горчакова Н.О., Казак Л.І. та ін. – Вінниця: Нова книга, 2011. – 784 с.

НОВЫЕ ЭФФЕКТИВНЫЕ ФОРМЫ ОБУЧЕНИЯ И КОНТРОЛЯ ЗНАНИЙ СТУДЕНТОВ В ПРЕПОДАВАНИИ ФАРМАКОЛОГИИ

Т. В. Звягинцева, Л. Т. Киричек, Т. В. Ганзий

Харьковский национальный медицинский университет

Задачей постоянной методической работы на кафедре является оптимизация учебного процесса для повышения уровня знаний студентов. В условиях развивающегося научно-технического прогресса в области фармации и растущей информации по вопросам лекарствоведения совершенствование учебно-методической работы на кафедре фармакологии и мед. рецептуры ХНМУ достигается внедрением в учебную работу современных доступных студентам источников сведений о технических и научных достижениях в этом направлении.

С этой целью существенно активизировали и обновили тематику самостоятельной работы студентов, на которую в учебном плане отводится достаточно большое количество часов (80). Используя данные научной литературы и интернета, студенты имеют возможность расширить свои представления не только по фармакологии известных препаратов, но и получить сведения о

реальных путей поиска и получения новых эффективных лекарственных средств, о современных препаратах лечения заболеваний, в терапии которых еще не достигнут клинический успех, о патогенетических подходах и новых механизмах действия лекарственных средств. Эти же задачи реализуются и с помощью созданного в университете репозитория, отражающего самые новые публикации сотрудников и предоставляющего студентам возможность своевременного ознакомления с ними.

Систематическое переиздание рабочих тетрадей по фармакологии, в структуру которых, кроме обязательной справочной информации и стереотипных заданий по рецептуре, вводятся новые ситуационные задачи, задания по фармакодинамике и фармакокинетики, отражающие новые данные о биодоступности, механизмах действия, особенностях элиминации и рациональных принципах клинического применения известных и новых лекарств. Выполнение домашних заданий в рабочей тетради отражает исходный уровень знаний студентов, который определяет возможности углубления дальнейшего разбора фактического материала темы.

Традиционная работа с тестовыми заданиями КРОК-1, постоянно совершенствуясь на кафедре, приобрела новую форму оценки готовности студентов к государственному лицензионному экзамену в виде обязательного тестирования знаний студентов по всем предметам, в том числе и по фармакологии, в научно-методическом центре, недавно созданном в университете. После сдачи тестового контроля каждого модуля в компьютерном классе кафедры студенты проходят независимый контроль в этом центре, где им предлагаются созданные с участием коллектива кафедры тестовые задания двух уровней сложности; полученный при этом результат в % является основанием для окончательного оценивания успеваемости студента по предмету в баллах.

Постоянная работа над обновлением методических приемов в учебном процессе, положенная в основу его оптимизации, обеспечивает кафедре фармакологии ХГМУ высокий рейтинг среди смежных и профильных кафедр.

ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У БАЗОВОМУ МЕДИЧНОМУ КОЛЕДЖІ – ШЛЯХ ДО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

М. С. Золотухін, О. В. Швидкий, К. М. Тарасенко, О. О. Лаврик, В. О. Швидка
Донецький базовий медичний коледж

EXPERIENCE OF NEW TECHNOLOGIES INTRODUCTION IN BASIC MEDICAL COLLEGE – A WAY TO DISTANCE LEARNING

M. S. Zolotukhin, O. V. Shvydyki, K. M. Tarasenko, O. O. Lavryk, V. O. Shvydka
Donetsk Base Medical College

У статті (тезах) наведено досвід впровадження новітніх технологій у навчальний процес у медичному коледжі. Викладено нові інформаційні технології та їх роль і переваги у покращенні процесу навчання. The article (theses) covers the information about the experience of introducing the new technologies in the educational process in the medical college. New informational technologies, their role and benefits in improving the learning process are formulated.

Вступ. У зв'язку з упровадженням принципів Болонської конвенції до ВНЗ України пред'являють нові вимоги щодо вдосконалення методології освіти, які орієнтовані на входження до Європейського освітнього простору (1). Інтеграційний процес передбачає впровадження Європейських норм і стандартів у медичну освіту, перехід до кредитно-модульної системи стимулюючої системи навчання (2).

Ефективність діяльності вищого навчального закладу з фахової підготовки висококваліфікованих конкурентоспроможних спеціалістів значно залежить від результативності впровадження нових технологій навчання, в яких першочергову роль відіграють нові інформаційні технології. Залучення комп'ютерних технологій та Інтернету додає навчанню більший динамізм, змінює його часові межі.